

Jeg skal her fremsætte et Eksempel paa, hvad jeg mener.

Da „Selandia“ og dets Søsterskibe bleve bestilte, fremhævede jeg meget stærkt for Burmeister & Wains Administration, at naar Det østasiatiske Kompagni gik i Brechen ved disse Ordre, var det ikke blot for derved at skabe moderne, konkurrencedygtige Erhvervsredskaber for det selv, men ogsaa for at give dansk Foretagssomhed et nyt Grundlag for Erhverv udefra. Med det sidste for Øje tog jeg Initiativet til for Burmeister & Wain at bringe Forbindelser i Stand i Udlandet, hvorigennem der vil tilflyde dette Firma, og derved det danske Samfund, store Fordele i Fremtiden. Men samtidig ville dansk Flid og dansk Arbejde paa dette Omraade tilføre vort Land Millioner, for hvilke Landet giver fuld Valuta i Samfundsværdier. Og disse Rigdomme ville gennem mange Kanaler sprede sig ud over det danske Samfund og komme den danske Statskasse til gode. I hvilken Udstrækning det vil ske, vil bero paa, hvilke Betingelser Burmeister & Wain har for Udvidelse og Udvikling paa flere Omraader, og paa, hvorledes det Grundlag, som er skabt af dansk Genialitet, organiseres og ledes.

Selvfølgelig kan et Samfund, en Institution, stifte Gæld i produktivt Øjemed, og naar der administreres saaledes, at der bliver Overskud, efter at Renter ere betalte, er Gælden fordelagtig for Samfundet. Den danske Stat kan stifte Gæld til at skabe et Redskab, i dette Tilfælde St. Thomas' Havn, ved Hjælp af hvilket der kan erhverves af og til det danske Samfund, saaledes at dette kan svare Renter af de laante Penge og indvinde betydeligt Overskud, selv om dette ikke indgaar til Samfundet paa den mest direkte Maade, hvilket dog med god Organisation og Ledelse kan antages at ville ske noget ind i Fremtiden.

Hvad jeg har ment med, at St. Thomas' Havn kan blive en Kilde for danske Erhverv og et Sæde ude i Verden, hvorfra der kan vindes Udsyn til at strække Armene videre ud, skal jeg her nærmere belyse.

En By, som ved Forholdenes Magt har faaet en gunstig Beliggenhed, har Betingelser for at udvide sig og giver derigennem og ved selve Fremvæksten Arbejde til sit Samfund. Under normale Forhold bliver en saadan By aldrig færdig — der skal vedblivende skabes. Se f. Eks. København. Men endnu gunstigere stiller Forholdet sig, naar Byens Beliggenhed tillige er en saadan, at den kan drage Nytte ved Fremvæksten af et rigt Opland. Derved faar den Raad til at udvide sig og udvikle sig, og de i Byen bosiddende Erhverv faa endnu større Betingelser, baade lokalt og udadtil.

Jeg har fra Selvsyn ude i Verden draget nogle Eksempler frem paa slige Forhold. Det er min Overbevisning, at St. Thomas har gode Betingelser, naar de blot udnyttes rigtigt, og jeg skal nu gaa over til at vise, hvorledes jeg mener, at et enkelt Led af det, der er taget Sigte paa i Koncessionsandragendet, kunde organiseres og dansk Foretagssomhed skabe sig det omtalte Sæde, hvor der altsaa ikke blot kunde erhverves lokalt, men hvorfra Armene kunde strækkes videre ud for at deltage i den Forsyning med Varer, som vil udkræves til den Udvikling, som uomtvistelig vil komme til at foregaa i Egnene omkring Panamakanalen og derfra brede sig videre og videre.

Jeg har allerede for interesserede Parter udtalt Ønskeligheden af, at den i Koncessionsudkastet nævnte Dok blev overtaget af et Selskab, som dannedes alene med dansk Kapital, og at de store industrielle Foretagender her i Landet, saasom Skibs- og Maskinbyggerier, blev Deltagere deri. Dette Selskab skulde ikke alene selv bygge sin egen Dok og sine egne Værksteder o. s. v., men skulde foruden meget andet tage alt Arbejde og alle Anlæg, som ere nævnte i Koncessionsudkastet, i Entreprise, saaledes at Fabrikationen fordeltes og udførtes her i Landet, medens den endelige Fuldførelse af Anlægene jo maatte ske lokalt. Dette vilde skabe Arbejde for mange Mennesker, og, som før paapeget, er alt jo ikke til Ende med de omtalte Anlæg, men dansk Industri vilde fra det Sæde, det selv havde været med til at skabe, vedblive at erhverve gennem de forskellige Anlæg og den mangeartede Udvikling, som vilde finde Sted, dels paa St. Thomas og dels i Naboegnene. Hvad der ikke lokalt kunde fremstilles, kunde rekvireres fra og fremstilles i Danmark. — Den her skitserede Virksomhed vilde bringe Opsving i alle Grene af dansk Industri.

Men ogsaa dansk Handel og dansk Skibsfart vilde ved Morderniseringen af St. Thomas' Havn blive i Stand til at skabe sig et Sæde, hvorfra de rykkede Verdenshandelen og Verdensskibsfarten tæt ind paa Livet og kunde udnytte dem. Hvad der heraf vilde flyde for Danmark, vilde kræve en lang Udvikling, men jeg skal dog nævne, at den moderne Handel adskiller sig meget fra Fortidens, bl. a. derved, at den